

På den baggrund bør en udvidelse af dansk straffemyndighed på grundlag af det passive personalprincip som foreslået af udvalget alene omfatte sådanne tilfælde af meget alvorlig kriminalitet, hvor det kan virke stødende, hvis der ikke er mulighed for at gennemføre en straffesag i Danmark.

I praksis må en straffesag om f.eks. mordbrand, voldtægt, manddrab eller røveri begået i udlandet mod et dansk offer normalt forventes blive gennemført af myndighederne i gerningslandet. Den foreslåede udvidelse af dansk straffemyndighed på grundlag af det passive personalprincip vil imidlertid som anført af udvalget indebære en yderligere beskyttelse af personer med dansk tilknytning, hvis gerningslandet ikke foretager retsforfølgning.

En dansk straffesag på grundlag af den foreslåede jurisdiktionsbestemmelse vil i øvrigt normalt kun komme på tale, hvis ofret har foretaget relevante foranstaltninger på gerningsstedet i form af f.eks. politianmeldelse af forholdet eller andre hensigtsmæssige skridt, der kan bidrage til bevissikring (f.eks. kontakten af ambassade eller konsulat). Endvidere vil anklagemyndigheden som i andre straffesager kunne unnlade at rejse sag ved de danske domstole, hvis sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt (jf. herved retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 3, og § 722, stk. 1, nr. 5, om henholdsvis påtaleopgivelse og tiltalefrafald).

For så vidt angår tilfælde, hvor en person i udlandet tvinger en person til at indgå ægteskab mod sin vilje (*tvangsægteskab*), vil der efter Justitsministeriets opfattelse med forslaget om dansk straffemyndighed i tilfælde, hvor både gerningsmand og offer har tilknytning til Danmark, jf. ovenfor under pkt. 3.3 om det *aktive* personalprincip, i givet fald være sikret mulighed for at foretage retsforfølgning her i landet i de tilfælde, hvor der i praksis kan være behov herfor. Forslaget om dansk straffemyndighed på grundlag af det aktive personalprincip vil således f.eks. omfatte ethvert tilfælde, hvor tvang (straffelovens § 260) er udøvet i udlandet af en dansk statsborger eller af en udlænding med tilknytning til Danmark over for en person, der også har dansk tilknytning, uanset om forholdet er strafbart efter lovgivningen i det pågældende land.

Justitsministeriet er således enig i, at dansk straffemyndighed på grundlag af det *passive* personalprincip ikke bør udstrækkes til også at omfatte alle tilfælde af tvang med henblik på indgåelse af ægteskab udøvet i udlandet over for personer med dansk tilknytning af en person, som ikke har tilknytning til Danmark. I så-

danne tilfælde, hvor det eneste tilknytningsmoment er, at forurettede er dansk, vil den person, der udøver tvangen, således normalt ikke kunne forventes at indeholde af dansk lovgivning. Samtidig vil den foreslåede bestemmelse medføre, at der er dansk straffemyndighed efter det passive personalprincip i de alvorligste tilfælde, hvor der er anvendt grov vold, langvarig frihedsberøvelse eller fangenskab.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslag til straffelovens § 7 a), og bemærkningerne hertil.

3.4.3. Universalprincippet

3.4.3.1. Udvalget har overvejet behovet for at videreføre straffelovens § 8, nr. 4, om universel straffemyndighed, hvis der er tale om overtrædelse af straffelovens § 183 a om kapring af fly og skibe mv., samt hvis der er tale om drab eller voldshandlinger foretaget i forbindelse med overtrædelse af straffelovens § 183 a.

Udvalget henviser til, at den gældende bestemmelse i straffelovens § 8, nr. 4, blev indsat ved lov nr. 95 af 29. marts 1972 (sammen med straffelovens § 183 a) med henblik på at gennemføre Danmarks forpligtelser i henhold Haag-konventionen af 16. december 1970 om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer. Efter 1970-konventionen er de tiltrædende stater forpligtet til at fastsætte regler, der gør det muligt at udøve straffemyndighed over for kapring af luftfartøjer samt visse voldshandlinger, der er foretaget i forbindelse med flykapringen, uden hensyn til, om der (udover gerningsmandens tilstedeværelse) foreligger nogen tilknytning til staten, medmindre gerningsmanden udleveres til en anden stat. Der henvises til Folketingstidende 1971-72, Tillæg A, spalte 909 (lovforslag nr. L 53).

Udvalget lægger til grund, at straffelovens § 8, nr. 4, ikke har fået et vidererækkende anvendelsesområde end § 8, nr. 5, som følge af de ændringer af straffelovens § 183 a, der er gennemført i 1992, 2002 og 2006, jf. herved lov nr. 6. af 3. januar 1992, lov nr. 378 af 6. juni 2002 og lov nr. 542 af 8. juni 2006. Ved ændringen i 1992 blev straffelovens § 183 a udvidet til også at omfatte skibe, jf. Folketingstidende 1991-92, Tillæg A, spalte 1829 (lovforslag nr. L 84). Ved ændringen i 2002 blev bestemmelsen udvidet til også at omfatte andre kollektive transportmidler eller godstransportmidler, jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling), Tillæg A, side 808 (lovforslag nr. L 35). Ved ændringen i 2006 blev bestemmelsen udvidet til også at omfatte offshoreanlæg, jf. Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, side 7134 (lovforslag nr. L 217).